

Handläggare
Karin Stenqvist
Telefon 08-508 274 19**Till**
Stadsbyggnadsnämnden**Redovisning av plansamråd och ställnings-
tagande inför granskning av förslag till detaljplan
för Stadshagen 1:1 i stadsdelen Stadshagen
(1900 lägenheter, skola, idrott, förskolor,
sjukhus)****Förslag till beslut**

Stadsbyggnadsnämnden godkänner redovisningen av plansamrådet och uppdrar till kontoret att upprätta slutligt planförslag samt ställa ut förslaget för granskning.

Anette Scheibe Lorentzi

Thomas Stoll

Karin Norlander

Sammanfattning

Västra Kungsholmen genomgår, i enlighet med program beslutat i stadsbyggnadsnämnden 2002, en omvandling från ett industriområde till en stadsdel med tätare bebyggelse och ett mer blandat innehåll. Västra Kungsholmen och Stadshagen knyts bättre och tätare samman med östra Kungsholmens innerstadsstruktur.

Samrådsförslaget omfattar ca 1900 bostäder i en tät stadsstruktur bestående huvudsakligen av sjuvåningshus i kvarteren, högre hus vid torgen och punkthus i kuperad terräng eller som anpassning till befintlig stadsbild. Förtätning föreslås genom ny bebyggelse samt om- och påbyggnad av befintlig bebyggelse.

Samrådsförslaget grundar sig på två strukturella ändringar där S:t Göransgatan förläggs vid sjukhuset i ett sydligare läge för att möjliggöra en omdisponering av idrottsplatsens yta och Kellgrensgatan och Franzéngatan förlängs för att tillskapa exploaterbar mark.

StadsbyggnadskontoretFleminggatan 4
Box 8314
104 20 Stockholm
Telefon 08-508 27 300
stadsbyggnadskontoret@stockholm.se
stockholm.se**Bilaga:** Samrådsredogörelse tillhörande Detaljplan för Stadshagen 1:1 i stadsdelen Stadshagen, Dp 2013-08100**Informationshandling:** "Stadsbyggnadsprogram för Stadshagen" att hämta på:
<http://insynsbk.stockholm.se/Byggochplantjansten/Pagaende-planarbete/PagaendePlanarbete/Planarende/?JournalNumber=2013-08100&rid=106968&fig=0&subtyper=Start%20PM.&plantype=Start%20PM>

Stadshagen får i planförslaget tydliga entréer i öst och väst samt ett centralt torg vid en av tunnelbanenedgångarna. Centralt i stadsdelen föreslås en ny skola, flera nya förskolor, en 11-spelsplan och en 7-spelsplan, tennishall under mark och ett parkeringsgarage.

Stadsdelens gröna karaktär och identitet med idrotten i centrum bevaras men ges en mer kompakt lösning med samnyttjande av skola och bostäder. Centrumändamål bedöms kunna etableras i merparten av bottenvåningarna. Parker och promenadstråk knyts tillsammans med naturmarken på Stadshagsklippan ihop till ett grönt stråk – en ”grön loop”. Befintliga grönytor som idag är svåra att hitta och otillgängliga integreras i strukturen och tillgängliggörs. Två nya parker anläggs, Stadshagsparken med utblick över vattnet i Kellgrensgatans förlängning samt Mariedalsparken. Nya parkstråk och kopplingar till strandpromenaden anläggs och St Görans sjukhus ges stora utvecklingsmöjligheter.

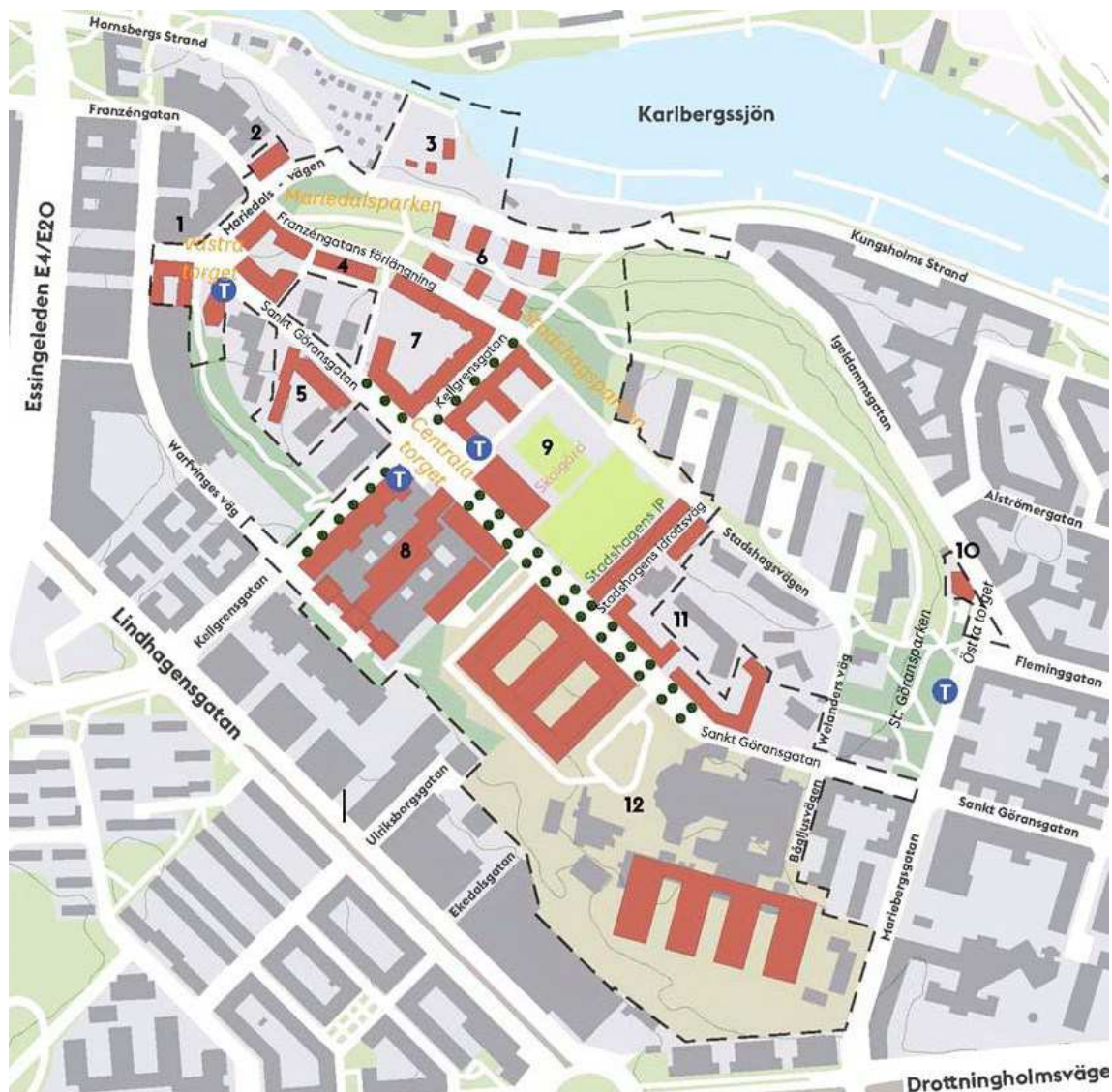

Illustration som visar förslaget på en översiktlig nivå med planområdet i streckad linje. Respektive delområde/kvarter redovisas med siffror nedan.

1 Västra entrén	7 Storgårdskvarteret
2 Glädjen 9	8 Gångaren 13
3 Mariedal 1	9 Centralkvarteret
4 Kombo	10 Östra entrén
5 Tjället 8	11 Glaven
6 Rasbranten	12 Gångaren 12

Marken i området ägs till stor del av Stockholm Stad och har i markanvisats till tolv olika byggherrar. Utöver de byggherrar som erhållit markanvisning deltar fyra privata fastighetsägare i planarbetet.

Följande byggherrar har ingått avtal om markanvisning inom planområdet: AB Stockholmshem, Svenska Hem i Bromma AB, AB Primula, AB Borätt, Folkhem Projekt AB, Einar Mattsson Projekt AB, Byggnadsaktiebolaget Wallin, Besqab Projektutveckling AB, JM AB, Skolfastigheter i Stockholm AB, Järntorget Bostad AB och Balder St Göran AB.

Plansamråd pågick under perioden 2016-01-20 - 2016-03-02. Flertalet remissinstanser är positiva och tillstyrker planförslaget men framför synpunkter i sak, framför allt gällande kulturmiljöhänsyn i förhållande till Stadshagens karaktär, befintlig bebyggelses kulturhistoriska värden och riksintresset Stockholms innerstad med Djurgården, men också gällande hänsyn till förskolegårdarnas storlek, strandskydd, samhällsrisk, dagvattenhantering och buller. Några remissinstanser avstyrker delar av planförslaget med hänsyn till stads- och landskapsbild samt kulturhistoriska värden. Några remissinstanser anser att detaljplanen är för stor och komplex och menar att det vore lämpligt att dela in planområde i fler och mindre omfattande detaljplaner. En del sakägare och övriga boende är positiva till de övergripande idéerna i samrådsförslaget, men flertalet boende som framfört synpunkter anser att förslaget innehåller en allt för omfattande exploatering, att sjukhusutbyggnaden omfattar för stora och höga volymer samt att idrottsplatsen och mer parkmark borde bevaras. Några anser att mer idrotts- och parkytor borde tillskapas med hänsyn till att fler bostäder byggs.

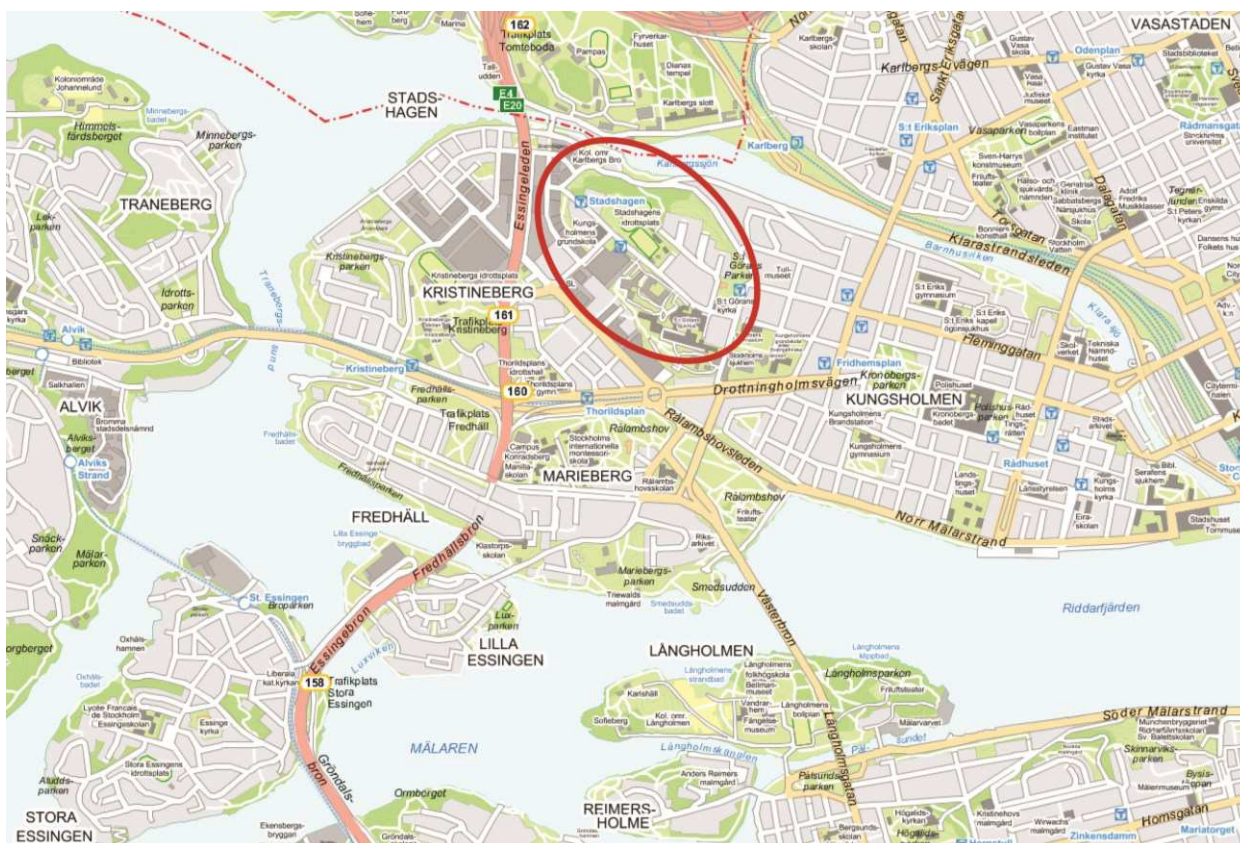
Med anledning av de synpunkter som framförts under samrådet kommer följande frågor att studeras vidare i det fortsatta planarbetet:

1. Konsekvensanalys för kulturhistoriskt intressanta miljöer och byggnader samt topografiska förhållanden
2. Storlek och utformning av förskolegårdar
3. Samhälls- och individrisk
4. Dagvattenhantering
5. Buller
6. Geoteknik ras och skred
7. Luftkvalitet
8. Sjukhusets volymer och gestaltning samt relation till närliggande bostäder
9. Utformning och gestaltning av gator, torg, parker och nya byggnader.

Kontoret föreslår att förslaget ändras så att bebyggelsen i kvarteret Glaven i större utsträckning utgörs av fristående byggnader för att bättre anpassas till befintlig ”hus-i-park” karaktär, att bebyggelsen i södra delen av Gångaren 13 placeras och utformas med hänsyn till siktlinjen längs Warfvinges gata och så att gatan uppfyller Trafikkontorets utrymmeskrav på allmän gata, att på- och tillbyggnaderna inom Tjället 8 studeras för att undersöka om de behöver anpassas till att befintlig bebyggelse kommer att blåklassas, att Lilla hemmet på fastigheten Glaven 6 bevaras, att bebyggelsen vid östra entrén omstuderas samt att blåklassade byggnader ges adekvata bevarande- och varsamhetsbestämmelser.

Vidare behövs kompletteringar och justeringar av planhandlingar och underliggande utredningar. Kontorets sammanfattande bedömning är att de inkomna synpunkterna kan hanteras och studeras vidare i det fortsatta planarbetet.

Stadsbyggnadskontoret föreslår att stadsbyggnadsnämnden godkänner redovisningen av plansamrådet och uppdrar åt kontoret att ställa ut planförslaget.

Orienteringskarta som visar planområdets läge på norra delen av Kungsholmen samt dess ungefärliga avgränsning.

Utlåtande

Syfte

Detaljplanen syftar till att omvandla Stadshagen till en tätare och en med övriga staden bättre integrerad stadsdel, där det finns ett blandat innehåll och ett aktivt stads- och parkliv. Därför skapas i denna detaljplan förutsättningar för många nya bostäder samt skola, förskola, idrottsverksamhet, kontor, vård och kommersiella lokaler. Förutom innehållet syftar planen till att lägga fast en tydlig struktur för gator, torg, gång- och cykelvägar, promenadstråk och parker.

Bakgrund

Utvecklingen av nordvästra Kungsholmen pågår och kommer att pågå fram till minst 2025. Inom området byggs över 6 000 nya bostäder och 300 000 m² kommersiella lokaler. Hittills har ca 3500 lägenheter färdigställts. När området är fullt utbyggt kommer det att rymma ca 20 000 boende, ca 35 000 arbetsplatser och en allsidig kommersiell och offentlig service.

Stadsbyggnadsnämnden godkände i januari 2002 ett program (DP 1999-08608-53) för utvecklingen av Nordvästra Kungsholmen. I januari 2014 inleddes arbetet med föreliggande detaljplan för att förtäta och utveckla stadsdelen Stadshagen samt utveckla

idrottsplatsen med en tennishall under Stadshagens idrottsplats. Ett genomförande av detaljplanen är villkorat av att den 11-spelsplan som "försvinner" från Stadshagen ersätts på annan plats. Utredning om var 11-spelsplanen kan flyttas samt möjligheterna att förlägga en tennishall under idrottsplatsen har pågått under lång tid, vilket har bidragit till att planarbete inleds först nu trots att ett godkänt program funnits sedan 2002.

Flygfoto över planområdet från nordväst med Stadshagens IP i bildens mitt. Karlsbergssjön ses i bildens nedre vänstra hörn och Essingeleden till höger i bild. S:t Göransgatan löper diagonalt i bildens mitt och till höger om gatan ses S:t Görans sjukhus och institutionsområde. I bildens vänsterkant syns tydligt gränsen mellan innerstadens kvartersstruktur och Stadshagens karaktär med "hus-i-park".

Planområdets läge och omfattning

Planområdet utgörs av en del av stadsdelen Stadshagen som ligger på västra Kungsholmen. Planområdet är ca 255 000 m² eller 25,5 ha stort.

Markägförhållanden

Stockholm Stad äger följande fastigheter inom planområdet:

Stadshagen 1:1, Stadshagen 1:5, Glaven 11, Glaven 13, Glaven 7, Mariedal 1, Glädjen 9, Gladan 3 och Stadshagen 1:3.

Stockholms hem äger fastigheten Tjället 8. Landstinget äger fastigheterna Gångaren 12, Glaven 6 och Glaven 8.

Fastighetsaktiebolaget Gångaren 13, genom Electrolux, äger fastigheten Gångaren 13. Stadsholmen äger Mariedal 1.

Tidigare ställningstaganden

Översiktsplan

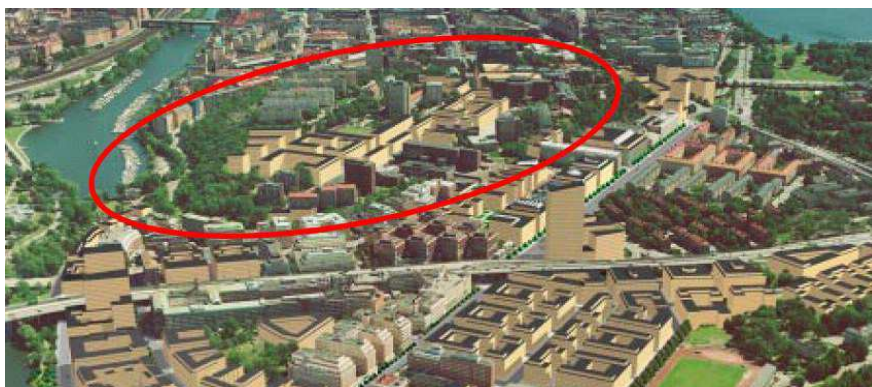
Planområdet är i översiktsplanen utpekad som innerstadsbebyggelse och en del av utvecklingsområdet Västra Kungsholmen.

Detaljplanen överensstämmer med intentionerna i översiktsplanen.

Program för nordvästra Kungsholmen

Stadsbyggnadsnämnden godkände i januari 2002 ett program för Nordvästra Kungsholmen. Enligt stadsbyggnadsnämndens beslut ska satsningar genomföras på idrotten i Stadshagen bl.a. genom byggande av en inomhusanläggning under Stadshagens idrottsplats. Programmet innebär en av de sista stora utbyggnaderna av innerstaden. För Stadshagen innebär programmet i korthet:

- En tät och stadsmässig bebyggelsestruktur föreslås kontrastera mot större grönområden och det öppna vattenrummet.
- S:t Göransgatan blir ett sammanhållet stads- och gaturum.
- Stadshagsklippan utvecklas och tydliggörs som naturpark.
- Ny bebyggelse föreslås vid idrottsområdet, längs S:t Göransgatan, östra och västra entréområdena samt vid sjukhusområdet.
- Stadshagens idrottsplats behålls med en 11- och en 7-spelsplan.

Illustrationsbild från programmet. Ungefärligt planområde markerat med rött.

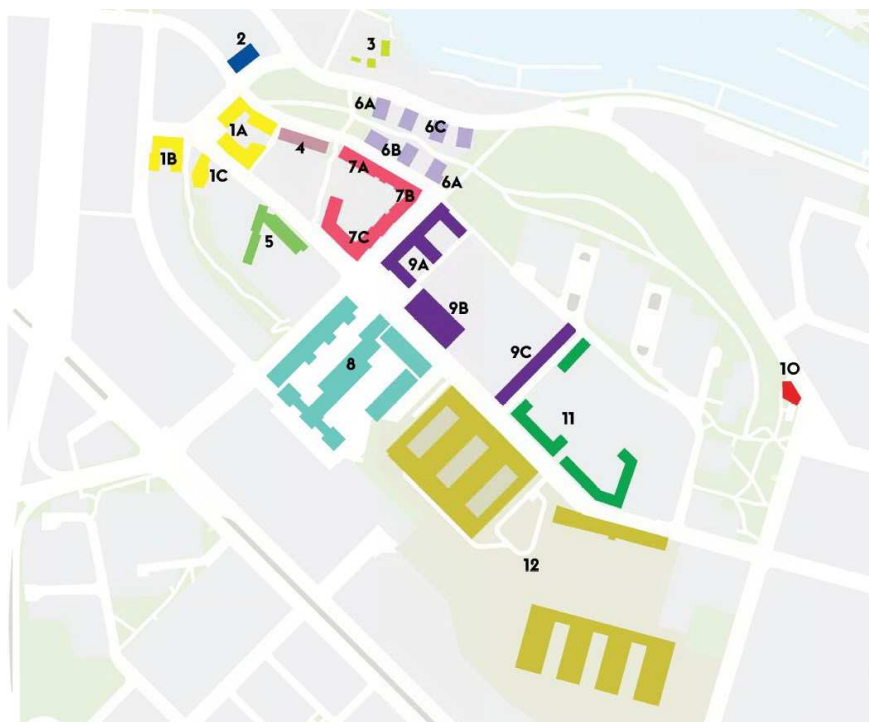
I programmet föreslås inomhusanläggning för idrott omfattande tennis, squash, badminton, fotboll, mm. Med hänsyn till det stora behovet av bostäder, skola och förskola och möjligheten att lösa parkering på ett effektivt sätt har idrottsanläggningen i planförslaget minskat i omfattning.

Med början i övre vänstra hörnet visar bilderna Kvinnohuset vid S:t Göransparken, fasaden på Höghuset i Kv Glaven (Locum), den tidigare barnkliniken som idag är Electrolux kontor, Stadshagens IP förr, nödbostäder uppförda under tidigt 1900-tal som idag är rivna, den tidigare sjuksköterskeskolan inkl sjuksköterskebostäder som idag är skola och bostäder, Lilla hemmet, huvudbyggnaden på S:t Görans sjukhus, Mariedals gård, S:t Görans kyrka samt lamellhusen på Stadshagsklippan.

Start-PM och markanvisningar

Stadsbyggnadsnämnden fattade beslut om startpromemoria den 2014-02-06 §13 inklusive medskicket att 800 nya bostäder ska ses som en undre gräns, att stadsbyggnadskontoret studerar möjligheten att öka exploateringen. Exploateringsnämnden har behandlat markanvisningar i ett antal ärenden från 2008 och till 2015. Följande byggherrar har ingått avtal om markanvisning inom planområdet eller är med och utvecklar sina fastigheter:

1. **Västra Entrén** Byggaktör / Arkitekt, landskapsarkitekt
 - a. Primula/DinellJohansson
 - b. Balder/Semrén & Månsson
 - c. Svenska Hem i Bromma/ÅWL
2. **Glädjen 9**
Akademikerförbundet/Söderberg STHLM
3. **Mariedal 1 (Privat mark)**
Stadsholmen/Hidemark & Stintzing arkitekter
4. **Kombo**
Järntorget/Utopia
5. **Tjället 8 (Privat mark)**
 - a. Stockholmshem/Brunnberg & Forshed
6. **Rasbranten**
 - a. Wallin/Kjellander & Sjöberg/Land Arkitektur
 - b. Folkhem/Gipp Arkitektur/Land Arkitektur
 - c. Einar Mattsson/Varg Arkitektur/Land Arkitektur
7. **Storgårdskvarteret**
 - a. Besqab/Joliark/Land Arkitektur
 - b. Stockholmshem/Vera arkitektur/Land Arkitektur
 - c. Borätt/Rippellino Arkitekter/Land Arkitektur
8. **Gångaren 13 (Privat mark)**
 - a. Fastighetsaktiebolaget Gångaren 13/Archus/Urbio
9. **Centralkvarteret**
 - b. Stockholmshem/Brunnberg & Forshed/ Land Arkitektur
 - c. Utbildningsförvaltningen (SISAB)/Tengbom/ÅF & Sven A Hermelin AB
 - d. Fastighetskontoret (Idrottsförvaltningen, Stockholm parkering) / Vida Arkitektkontor/Cedervall Arkitekter
10. **Östra Entrén**
JM/Utopia
11. **Kv Glaven**
Ej ännu markanvisat/Nyréns Arkitekter
12. **Gångaren 12 (Privat mark)**
Locum/White

Kommunala beslut i övrigt

Stadsbyggnadskontoret har i uppdrag att påbörja ett planarbete för att möjliggöra för en 11-spelsplan för fotboll i Fredhällsparken. Arbetet planeras att starta kvartal 2 2016. En omvandling av idrottsytor på Stadshagens IP behöver utredas i ett övergripande sammanhang där hela stadens och stadsdelens behov av idrottsytor tas i beaktande. Ett genomförande av detaljplanen är villkorat av att den 11-spelsplan som utgår från Stadshagen ersätts på annan plats, innan genomförandet kan påbörjas.

Riksintressen

Stockholms innerstad med Djurgården

Hela Kungsholmen ingår i riksintresset för Stockholms innerstad med Djurgården. I anslutning till planområdet finns karaktäristiska miljöer som värderas som viktiga i beskrivningen av Stockholms särdrag, som anpassningen till naturen, fronten mot vattenrummen och Stockholms inlopp, vyerna från viktiga utsiktspunkter, blickfång, kontakten med vattnet, de tydligt avläsbara "årsringarna", stenstadens tydliga yttre gräns samt stadssiluetten med den begränsade hushöjden där i stort sett bara kyrktornen och offentliga byggnader tillåts höja sig över mängden.

Strandskydd

Det generella strandskyddet är 100 meter på land och i vatten. Ett upphävande av strandskyddet i delar av planområdet är en förutsättning för ett genomförande av planen.

Bromma Flygplats

Bromma flygplats har influensområden för höjdbegränsning och buller. Från Stadshagens Idrottsväg och väster ut är höjdbegränsningen inom planområdet +59,56 m.ö.h. (RH 2000). Öster om Stadshagens idrottsväg stiger höjdbegränsningen successivt och ligger mellan 60-90 m.ö.h. (RH 2000). Detta kommer att justeras senast den 31 december 2017 till mellan 80, 16 m och 120, 16 m.ö.h.

Planförslaget

Vision

Stadshagen ska bli en tätare stadsdel med bättre kopplingar till resten av staden. Stadsdelen ska utvecklas med bostäder, kommersiella lokaler och allmänna funktioner så som skola, förskola och vård. Offentliga rum för möten, rekreation och idrott ska skapa plats för ett aktivt stads- och parkliv.

Strategi

Inom ramen för visionen har fyra övergripande strategier tagits fram:

1. Den täta och sammankopplade stadsdelen
2. Den gröna och aktiva stadsdelen
3. Den urbana stadsdelen med människan i fokus
4. Den kvalitativa arkitekturen som ny årsring

Kortfattat innebär det att Stadshagen ska bli en tätare stadsdel med bättre kopplingar till resten av staden. Med nya kopplingar och nya byggnader görs Stadshagen till en integrerad, tillgänglig och trygg

stadsdel. En sammanhållen och variationsrik stadsmiljö ska skapas genom tillskott av ny bebyggelse som tar sin utgångspunkt i befintlig bebyggelses karaktärsdrag och kvaliteter.

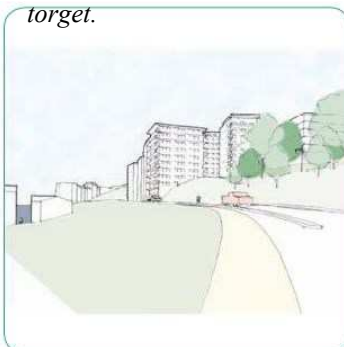
S:t Göransgatan vid Tjället 8

Kellgrensgatan mot norr.

Mariedalsvägen vid västra torget.

Gatu- och bebyggelsestruktur

Förslaget förutsätter att S:t Göransgatans läge i den östra delen förskjuts söderut. Vidare föreslås Franzégatan som binder ihop Hornsberg med Stadshagen förlängas åt sydost och kopplas ihop med Kellgrensgatan som förlängs åt nordost. Genom S:t Göransgatans förskjutning och de nya gatusträckningarna tillgängliggörs den norra sidan av S:t Göransgatan och marken väster om idrottsplatsen för nya bostäder, idrottsytor, skola med tillhörande skolgård och garage. Strukturförändringarna bidrar också till en mer stadsmässig struktur med rätvinkliga korsningar och ändamålsenliga kvarter för bebyggelse. S:t Göransgatan kommer att utgöra huvudgatan genom Stadshagen. Gatan kommer i olika delar ha en bredd på mellan 18-24 m och förutom körbanor innehålla parkering, angöring, cykelbana, trottoarer och trädplanteringar. Övriga gator i stadsdelen är smalare, ca 12-17 m. Hornbergs Strand breddas från 12 m till ca 17 m för att skapa generösare ytor för samtliga trafikslag. Längs delar av Franzégatans och Stadshagens Idrottsvägs förlängning är lutningarna branta, uppemot 10 %.

Bebyggelsestruktur och innehåll

Ny bebyggelse anpassas till terrängen och till det specifika stadsrummet. Tilläggen utformas som bebyggelse i uppbruten kvartersstruktur, storskalig institutionsbyggnad i park, fritt liggande punkthus anpassade till terrängen och/eller stadsbilden eller som uppstickande höga solitärer. Bebyggelsestrukturen har en generell höjdskala på sju våningar plus en indragen översta takvåning.

Bebyggelsen längs S:t Göransgatans södra sida domineras av storskalig institutionsbebyggelse så som vårdbyggnader, kontor och bostäder. Detta förstärks genom de nya sjukhusbyggnadernas (1) höjd och placering i gatuliv samt påbyggnad av Electrolux kontorsbyggnad (2) som bidrar till att bebyggelsen kliver fram till gatuliv. På den norra sidan om S:t Göransgatan, från Welanders Väg fram till idrottsplatsen, skapar ny bostadsbebyggelse (3) i stenstadens höjdskala längs gatan en tydlig front i gaturummet. Väster om Stadshagens Idrottsväg definieras gaturummet av den nya idrottsplatsens (4) lågdel mot S:t Göransgatan och en ny högre skolbyggnad (5) som placeras mitt i Stadshagens hjärta vid det centrala torget, ”skolan mitt i byn”. (Nummerhänvisningar till karta på sid 12.)

*Hornsbergs Strand vid
Rasbranten*

På marken som tillgängliggörs genom Franzéngatans och Kellgrensgatans förlängning, föreslås ny bostadsbebyggelse (6) i varierande kvartersstorlekar längs med gatorna. Bebyggelsen har likt stenstadens hus en tydlig koppling till gatan och den delas in i tydligt urskiljbara byggnadsenheter. I kvarteret väster om Kellgrensgatan föreslås gröna passager (7) och gångkopplingar mot vattnet. Vid västra (8), östra (9) och centrala torget (10) finns något högre byggnader i ca 10-14 våningar som markörer i stadsrummet.

Mellan Hornsbergs Strand och Franzéngatans förlängning, mot vattenrummet i Stadshagsklippans kant, står punkthus (11) fritt placerade i naturen och skapar ett nytt tillägg i bebyggelsesekvensen längs med Hornsbergs strand.

Planförslaget möjliggör för ca 1700-1900 nya bostäder samt skola, förskola, idrottsverksamhet, kontor, vård och kommersiella lokaler. Till antalet är delprojekten inom detaljplan 20 st fördelade på 12 st kvarter/fastigheter.

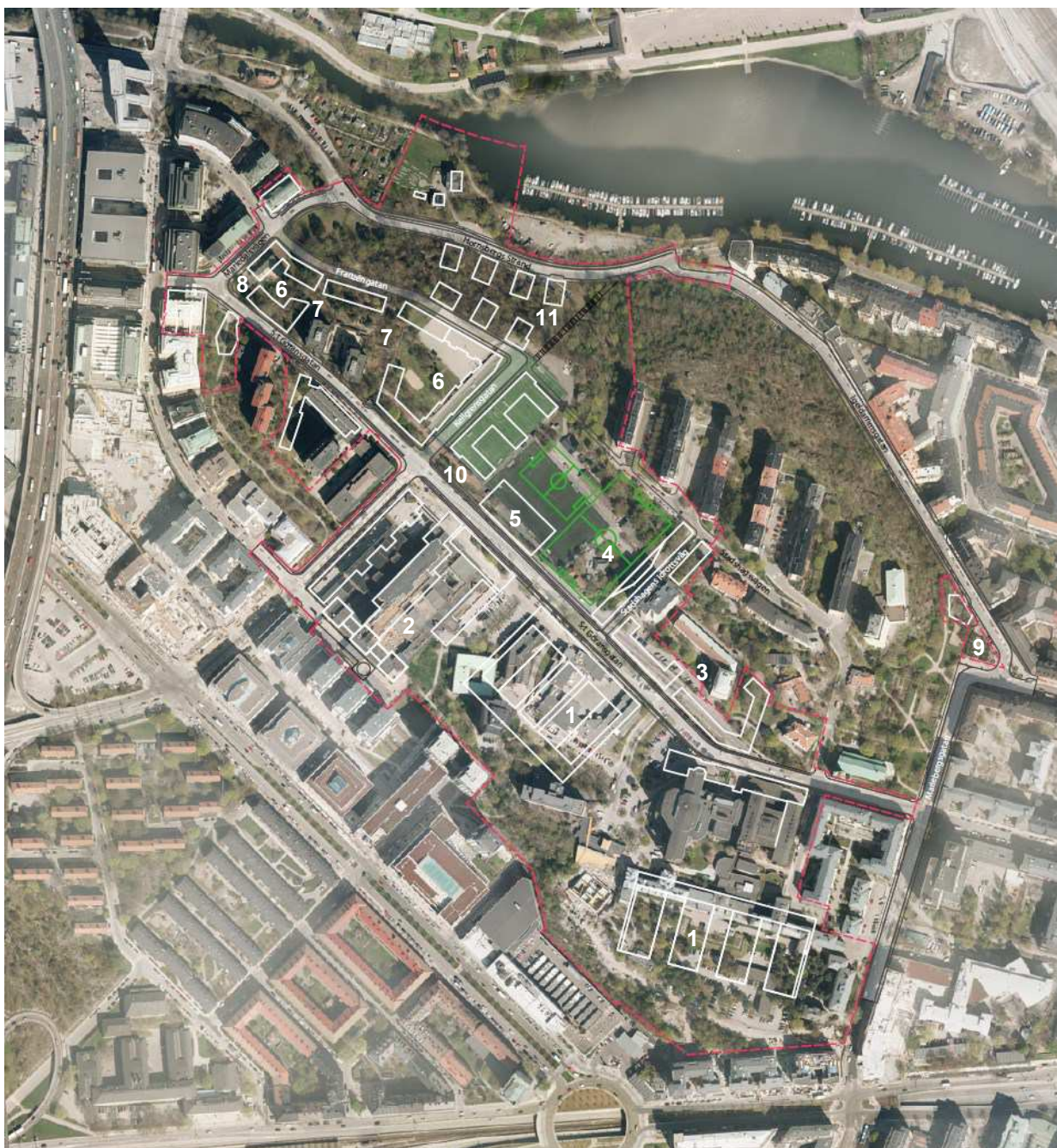

Illustration som visar nya gatusträckningar och placering av ny bebyggelse i förhållanden till befintlig situation. S:t Göransgatans nya draging frigör byggbar mark norr om gatan samt möjliggör för placeringen av en 11-spelsplan med kortsidan mot gatan. Förlängningen av Kellgrensgatan och Franzéngatan tillgängliggör exploaterbar mark väster om och på den västra delen av Stadshagens IP. (Nummerhänvisning till beskrivning på sid 11.)

Befintlig stadsbild från väster.

Modellskiss inlagd i flygfoto från väster med Stadshagsklippan till väster i bild. Av den föreslagna bebyggelsen syns längst fram i bild Rasbranten till vänster, S:t Göransgatan i bildens mitt med västra torget, Storgårdskvarteret och Centralkvarteret med bostäder, skola och idrottsanläggning till vänster om S:t Göransgatan samt fastigheten Tjället 8 samt Electrolux kontor och bostäder till höger.

Befintlig stadsbild från sydost.

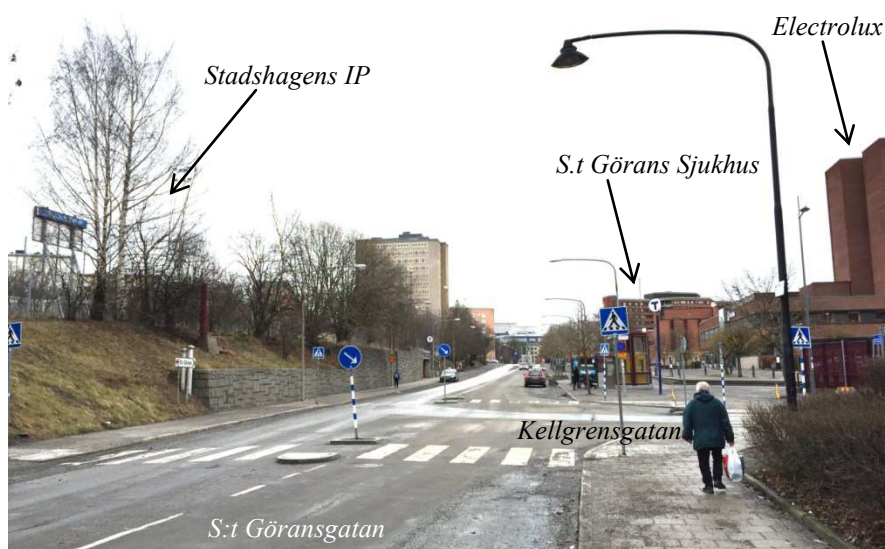

Modellskiss inlagd i flygfoto från sydost med S:t Görans sjukhus i bildens framkant. Till vänster om sjukhuset ligger Electrolux kontor och bostäder och ovanför sjukhuset syns kvarteret Glaven. Till vänster och ovan Kv Glaven ligger Centralkvarteret med bostäder, skola och idrottsplats. Till höger i bild syns det föreslagna höghuset vid S:t Göransparken.

Nya stadsrum, offentliga stråk och parker

De stora rörelsemönstren går längs med S:t Göransgatan och Kellgrensgatan med målpunkter som S:t Görans sjukhus, Stadshagens IP, Kungsholmens grundskola, arbetsplatser, bostäder och tunnelbana. Nya torg har föreslagits i korsningspunkter som har god potential att bli attraktiva vistelseplatser. I korsningen S:t

Göransgatan/Kellgrensgatan bildas en naturlig mittpunkt i stadsdelen. Här föreslås stadsdelens största torg, centraltorget. Den västra delen av S:t Göransgatan utgör en viktig koppling till Hornsberg och tunnelbanan som finns här. Vid västra entrén föreslås en ny torgplats norr om S:t Göransgatan och en mindre platsbildning på andra sidan gatan vid tunnelbanan. Kommersiell service med bl.a. en livsmedelsbutik kommer inrymmas på den norra delen i bottenvåningen mot västratorget. Fleminggatan slutar idag i ett torg som mot parken är tydligt avgränsat med en stenmur. På torget finns träd, planteringar och sittmöjligheter. Vid östra torget föreslås en ny högre byggnad bidra till stadsbilden och främja stadslivet genom kommersiella lokaler i bottenvåningen mot torget.

Befintlig stadsmiljö i korsningen S:t Göransgatan/Kellgrensgatan.

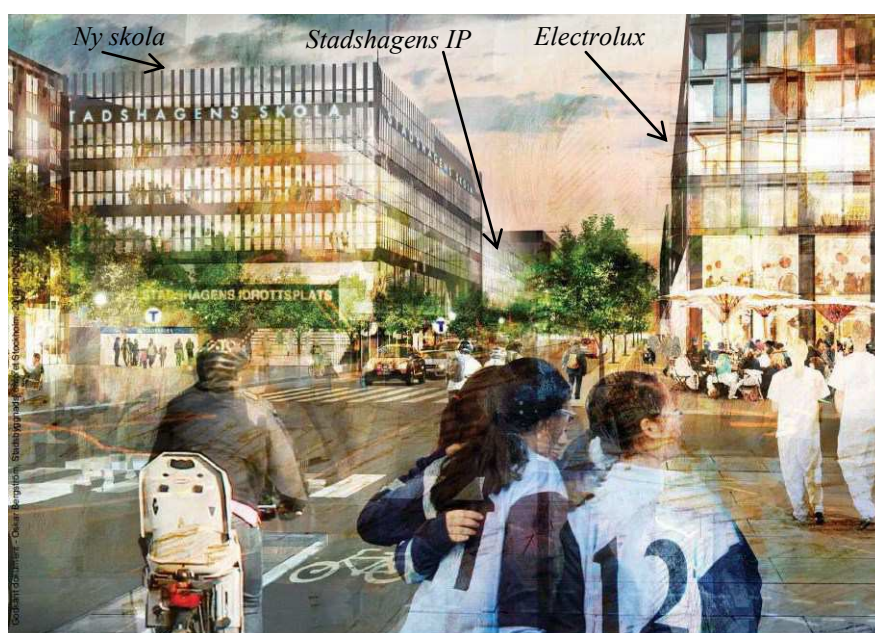

Bild som visar det framtida centrala torget i korsningen S:t Göransgatan/Kellgrensgatan.

Befintlig stadsmiljö vid västra entrén. Mariedalsvägen i förgrunden och västra T-baneentrén i mitten av bilden.

Bild som visar det framtida västra torget vid Mariedalsvägen.

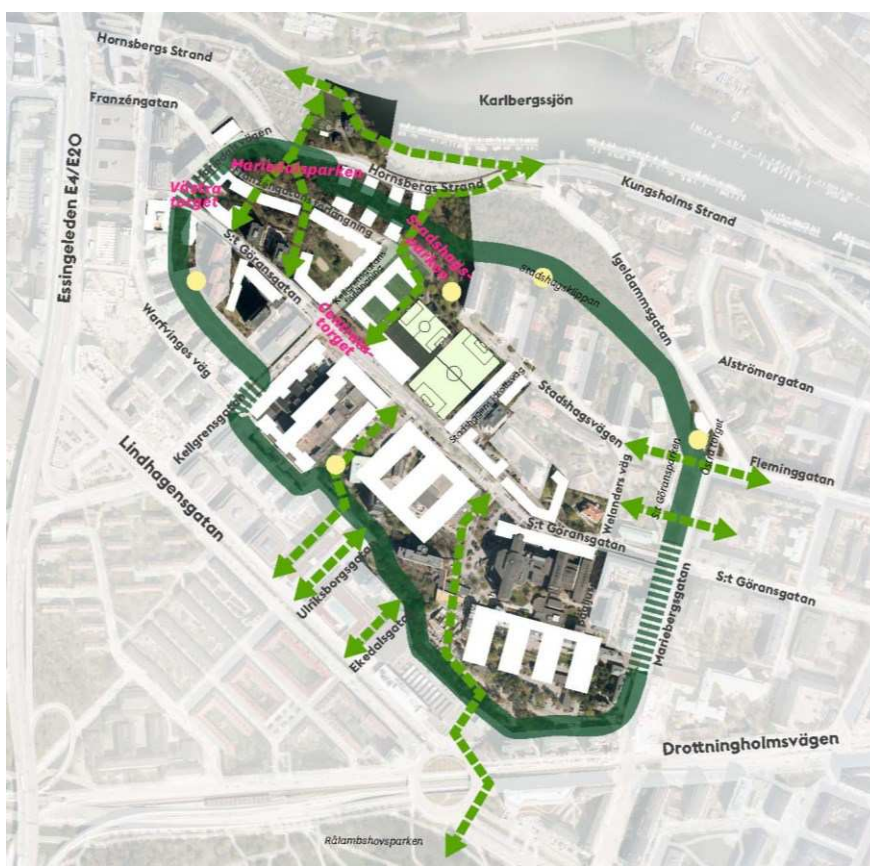
Med flera nya gångkopplingar i park- och naturmiljö kan Stadshagens landskapskvalitéer tillgängliggöras. En ”grön loop” skapar ett nytt sammanhängande gångstråk i en varierad grön miljö bestående av parkstråk, parker och natur.

Befintlig stadsmiljö vid den tilltänkta Stadshagsparken. Här ligger idag en av de två 11-spelsplanerna. I bildens högerkant syns branten ned mot Karlsbergssjön.

Bild som visar den framtida Stadshagsparken med bebyggelsen i Rasbranten i mitten och till höger i bild samt Storgårds- och Centralkvarteret till vänster. Vid den nya parken möts Kellgrensgatan och Franzéngatan.

Den "gröna loopen" som löper genom stadsdelen skapar tillsammans med befintliga och nya gröna kopplingar ett nät av sammanhängande gröna promenadstigar.

Karaktär och gestaltning

Bebyggelsen föreslås i huvudsak följa stenstadens grammatik genom att vara indelad i kvarter och genom att byggnader placeras längs med gatorna. För att anpassa bebyggelsen till terräng och landskap samt för att uppnå variation i volymhantering ska bebyggelse längs gatorna delas in i mindre byggnadsenheter. Byggnadsenheterna ska särskilja sig tydligt från varandra avseende byggnadshöjd, fasadförskjutning, fasadbearbetning och/eller materialval. Ny bebyggelse i Stadshagen ska i huvudsak ges en höjdskala på sju våningar med en möjlig indragen takvåning. Vid torg, i anslutning till parkmark, i lutande terräng och som anpassning till befintlig bebyggelse tillåts fritt liggande hus i 6-11 våningar.

Bottenvåningar föreslås utföras med förhöjd bottenvåning för att kunna inrymma lokaler för centrumändamål, förskola/skola eller annan service och på så sätt skapa flexibilitet i användning över tid. För att skapa ett upplevelse- och variationsrikt gaturum ska bottenvåningarnas fasader mot gata och torg utformas med hög

gestaltungsambition, hög och beständig materialkvalitet samt väl utformade detaljer.

Skola

En ny grundskola (åk F-6) för ca 650 barn föreslås centralt i Stadshagen (Centralkvarteret). Tillgängligheten till skolan via gång- och cykelkopplingar samt kollektivtrafik är mycket god. Skolgården är ca 6400 kvm stor vilket motsvarar ca 9 kvm/barn. En del av skolgården utgörs av en 7- spelplan för fotboll. Genom avtal mellan idrottsförvaltningen och utbildningsförvaltningen ska spelplanen användas av skolbarnen under skoltid och av klubbverksamhet under övrig tid.

Förskola

Den föreslagna bebyggelsen bidrar till ett behov av ca 20 avdelningar förskola med 16 barn per avdelning sammanlagt ca 320 förskoleplatser. Förskolorna är placerade i storgårdskvarteret (8 avd), centralkvarteret (4 avd), Gångaren 13 (4 avd) och i västra kvarteret (4 avd). Förskolorna har placerats i närheten av parker som förskolorna kan använda utöver den egna gården.

Förskolegårdarna är till ytan små, men genom samnyttjande med bostadsgårdar och parkmark ges verksamheterna möjlighet att nyttja större ytor för utomhuslek i närhet till förskolan.

Idrott

Idrottsytorna på Stadshagens IP omdisponeras och planeras för en 11-spelplan, en 7-spelplan, läktare samt omklädnings- drift- och förrådsutrymmen. Under skoltid är 7- spelplanen tänkt att användas som skolgård. Befintlig tennishall i Kristineberg flyttas till Stadshagen och placeras under skolgården, parkstråket och bostadskvarteret i nordväst. Entrén till tennishallen vetter ut mot det centrala torget.

Parkering

Bilparkering för nya bostäder kommer att ordnas i garage inom respektive fastighet eller i nytt gemensamt garage under den planerade 11-spelplanen med ca 350-400 platser. Det gemensamma garaget planeras Stockholm Parkering förvalta. För att tillgodose parkeringsbehovet ska respektive byggherre som inte uppfyller parkeringsnormen i eget garage ansluta sig till Stockholm Parkerings garage genom s.k. parkeringsköp.

Samrådsförslagets konsekvenser

Behovsbedömning och sammanfattning av konsekvenser
Stadsbyggnadskontoret bedömer att detaljplanens genomförande inte kan antas medföra sådan betydande miljöpåverkan som åsyftas i PBL eller MB att en miljöbedömning behöver göras. Generellt

strandskydd om 100 meter från strandlinjen förslås upphävas i den norra delen av detaljplaneområdet. Särskilda skäl enligt 7 kap 18 c-d § miljöbalken anses föreligga. Länsstyrelsen samtycker.

De positiva konsekvenserna av planförslaget bedöms främst vara det stora tillskottet på bostäder på den här mycket centralt belägna och med kollektivtrafik väl försörjda delen av Kungsholmen samt utvecklingen av stadsmiljön. Stadshagen blir genom ett antal nya stads kvarter en tätare och en med övriga staden bättre integrerad stadsdel med ett blandat innehåll av bostäder och verksamheter. Stadshagen får även en tydligare struktur för gator, torg, promenadstråk och parker. Merparten av naturmarken på Stadshagsklippan bevaras och de naturvärden som finns här påverkas inte nämnvärt negativt.

De negativa konsekvenserna av planförslaget bedöms av flera remissinstanser, sakägare och intresseföreningar och andra främst vara den höga exploateringsgraden inom sjukhusområdet, det tidigare institutionsområdet söder om S:t Göransgatan samt på Stadshagens IP med intressekonflikter avseende hänsyn till kulturhistoriskt värdefulla miljöer och byggnader, möjligheten att utöva idrott samt utsikts- och skuggpåverkan som en konsekvens av att stadsbilden ändras.

Kulturhistoriska miljöer och byggnader

Planförslaget innehåller för merparten av sjukhusområdet inte några bevarande- eller varsamhetsbestämmelser, undantaget den äldre bebyggelsen i den östra delen. Flera remissinstanser anser att merparten av de kulturhistoriska värden som finns i det befintliga sjukhusområdet, med hänsyn till miljön som helhet och enskilda byggnader, då riskerar att gå förlorade.

Planförslaget medger en omfattande byggrätt för bostäder, m.m. i kvarteret Gångaren 13 och innehåller här inga bevarande- eller varsamhetsbestämmelser. Bebyggelsen i kvarteret kan, genom att den kompletteras och byggs på eller genom att befintlig bebyggelse ersätts med ny, komma att helt ändra karaktär. Sammantaget kan den exteriöra samhörigheten med St Görans sjukhus och Kungsholmens skola och de värden som detta innebär komma att gå förlorade.

Under samrådet har det framkommit att bebyggelsen inom fastigheten Tjället 8 samt sjukhusets matsal har mycket höga kulturhistoriska värden och att den kommer att blåklassas av Stadsmuseet. Förslaget behöver omstuderas i dessa delar för att säkerställa att dessa värden inte går förlorade.

För fastigheten Glaven 6, där det s.k. Lilla hemmet ligger, innehåller planförslaget två alternativa användningar, ett alternativ med användningen vård och ett alternativ med användningen bostäder. Alternativet ”vård” medför att befintlig bebyggelse bevaras. Alternativet ”bostäder” innebär att befintlig bebyggelse på fastigheten kan rivas. Byggnaden med gårdsmiljön är en av det mest kompletta kulturmiljöerna i området och har mycket höga kulturhistoriska värden. Ett genomförande av planförslaget enligt alternativ 2 medför att befintlig byggnad rivs med mycket negativa konsekvenser för de kulturhistoriska och stadsbildsmässiga värdena.

Den långa kontinuiteten av idrottsverksamhet i stadsdelen kvarstår då platsen där Stadshagens IP ligger idag även fortsättningsvis föreslås användas för idrottsändamål. Ett genomförande av planen medför att en 11-spelplan för fotboll utgår och att idrottsanläggningen som helhet byggs om. Detaljplanen innehåller inga bevarande- eller varsamhetsbestämmelser vilket innebär att kulturhistoriskt intressant bebyggelse som klubbhusbyggnaden och ”den gamla paviljongen” kan rivas.

Idrottsutövning

Möjligheten att utöva skolfriidrott och fotboll minskar då ytorna för bollsport minskar. Dock ökar ytor för tennis med en ny tennishall. Fördelarna med dagens idrottsanläggning där två stycken 11-spelsplaner, en 7-spelsplan för fotboll samt andra idrottsytor ligger samlade går förlorade. Sammantaget bedöms dock möjligheterna till idrottsutövande i den här delen av staden vara goda även efter ett genomförande, med hänsyn till att den 11-spelsplan som utgår från Stadshagens IP ersätts på annan plats samt att Kristinebergs Idrottsplats kan nyttjas för friidrott.

Stadsbild och boendemiljö

Föreslagna ändringar i gatustrukturen och ny bebyggelse innebär att stadsbilden i Stadshagen förändras. Stadsdelen kompletteras med nya stads- och gatumiljöer och karaktärsdrag som inte är framträdande idag. S:t Göransgatan och Kellgrensgatan som är de två huvudstråken ändrar karaktär och kommer att upplevas mer som innerstadsgator. Ur ett övergripande perspektiv kommer detta att bidra till en mer upplevelserik stadsmiljö, där de nya täta kvarteren och gatorna i de centrala och västra delarna står i kontrast till den mer upplösta befintliga strukturen i öster och i norr.

Väster om Kellgrensgatan utgörs bebyggelsen längs S:t Göransgatan av en blandning mellan ny och äldre bebyggelse, vilket underlättar läsbarheten av de historiska lagren. Öster om Kellgrensgatan kommer bebyggelsen främst att utgöras av ny bebyggelse, vilket försvårar historisk läsbarhet.

Den karaktäristiska ”gröna” förkastningsbranten som Stadshagsklippan utgör bevaras i huvudsak. De föreslagna punkthusen i Rasbranten bidrar dock till att upplevelsen av Stadshagsklippan ändrar karaktär. Upplevelsen av Stadshagsklippan som grön front och som ”fundament” till lamellhusbebyggelsen på höjden bedöms dock vara fortsatt dominerande.

På platsen där Stadshagens IP ligger föreslås en ny idrottsanläggning integreras med skola, bostäder, en idrottshall under jord, ett parkeringsgarage under fotbollsplanen och mot S:t Göransgatan lokaler för centrumändamål. I kombination med tunnelbaneuppgångar, nya torgbildningar och kommersiella lokaler längs gatorna utvecklas platsen till stadsdelens självklara centrum. Det karaktäristiska stora öppna stadsrummet i den centrala delen av Stadshagen finns kvar om än i utvecklad form.

Planförslaget medger att bebyggelse inom sjukhusområdet motsvarande 10 bostadsvåningar uppförs. Ur ett stadsbildsperspektiv kan så höga hus längs en lång sträcka på en gata med innerstadsmått, upplevas som främmande. Bostadsbebyggelsen i norr och i öster kommer att skuggas p.g.a. byggnadshöjden. Sammantaget bedöms konsekvensen av detaljplanen i den här delen vara att bebyggelse i en för stadsdelen Stadshagen och innerstaden främmande skala och omfattning kan uppföras.

Inom fastigheten Tjället 8 föreslås en ny lamell som sträcker sig in i kvarteret samt en påbyggnad av det befintliga gatuhuset i 3 våningar innehållandes ca 180 stycken studentbostäder. Tilläggen gestaltas som släta volymer för att inte förta de befintliga byggnadernas karaktäristiska veckiga fasaduttryck.

Planprocess

Start-PM behandlades i stadsbyggnadsnämnden 2014-02-06 §13. I start-PM redovisades inriktningen för kommande planarbete med utgångspunkt i beslutat program samt analyser av befintlig landskaps- och stadsbild. Något bebyggelseförslag redovisades inte. I start-PM bedömdes detaljplanen skapa förutsättningar för ca 800 lägenheter samt skola, förskolor, vård och kommersiella lokaler samt en utveckling av stads- och parkmiljöer i stadsdelen. Att studera möjligheten att öka exploateringen jämfört med kontorets bedömning om 800 lägenheter samt att en förtätning längs med Igeldammsgatan ska övervägas var medskick från nämnden i beslut om Start-PM.

Plansamråd pågick under perioden 2016-01-20 - 2016-03-02. Samrådsförslaget visades i Tekniska Nämndhuset och på Kungsholmens stadsdelsförvaltning, Lindhagengatan 76, samt på stadsbyggnadskontorets hemsida, www.stockholm.se/detaljplaner. Samrådsmöte i form av öppet hus hölls den 18 februari 2016 i Tekniska Nämndhuset där ca 140 personer närvarade.

Under samrådet har ca 90 st yttranden inkommit varav ca 25 st från remissinstanser och föreningar och ca 65 st från privatpersoner. Flertalet remissinstanser tillstyrker planförslaget men framför synpunkter i sak, framför allt gällande kulturmiljöhänsyn i förhållande till Stadshagens karaktär, befintlig bebyggelses kulturhistoriska värden samt riksintresset Stockholms innerstad med Djurgården, men också gällande hänsyn till förskolegårdarnas storlek, strandskydd, samhällsrisk, dagvattenhantering och buller. Några remissinstanser avstyrker planförslaget delvis med hänsyn till påverkan på stads- och landskapsbild samt kulturhistoriska värden. En del sakägare och övriga boende är positiva till de övergripande idéerna i planförslaget, men flertalet anser att planförslaget innehåller en för omfattande exploatering, att sjukhusutbyggnaden är för omfattande samt att idrottsplatsen och mer parkmark borde bevaras. Många lyfter också fram risken för minskad utsikt och ökad insyn.

Allmänt om samrådsförslaget

Kommunala nämnder, bolag och förvaltningar är i huvudsak positiva till att stadsdelen Stadshagen utvecklas med bostäder i ett centrumnära läge, men framför synpunkter i sak som bör utredas och utvecklas i fortsatt planarbete. Särskilt lyfts planförslagets negativa påverkan på kulturhistoriskt värdefulla miljöer och byggnader, på stadsbilden samt på natur- och parkmark. De lyfter även vikten av tillräckligt stora skol- och förskolegårdar samt att stadsdelen måste innehålla mer parkmark.

Kungsholmens stadsdelsförvaltning och nämnd är positiv till att Stadshagen utvecklas och menar att planens ambitioner kan ha positiv inverkan på den upplevda tryggheten i stadsdelen. Antalet förskoleplatser måste tillgodoses och områdets kommande förskolebarn ges bättre möjlighet till utelek i direkt anslutning till den egna förskolan. De ser med oro på den utemiljö som planeras för förskolebarnen.

Kulturförvaltningen – Stadsmuseet och Kulturnämndens kulturmiljöutskott framhåller att stora delar av planens idéer kan förverkligas utan att kulturhistoriska värden sätts på spel, medan andra delar, särskilt sjukhusets expansion samt om- och

tillbyggnader inom institutionsområdet, kommer att medföra att stadsdelens karaktär och kulturhistoriska värden försvinner.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet ser positivt på den generella strategin att ta ett helhetsgrepp över området och att inte förlora sig i frimärksplanering. Detsamma gäller bestämmelserna om publika bottenvåningar. Det är viktigt med relevanta storlekar på förskolegårdarna, lekmöjligheter på bostadsgårdar och park- och naturrum som tål slitage.

(SLL) Stockholms läns landsting anser att planförslaget ska medge full flexibilitet inom sjukhusfastigheten, vilket bl.a. står i strid mot kravet på centrumändamål i bottenvåningen mot S:t Göransgatan.

Sakägare, intresseföreningar och enskilda är många huvudsakligen positiva till förslaget men många anser också att föreslagen exploatering är för omfattande med negativa konsekvenser på kulturhistoriska miljöer och byggnader, stadsbild, natur- och parktillgång samt möjligheten att utöva idrott – i skolan och på fritiden. Särskilt sjukhusets omfattande exploatering, men även andra föreslagna byggnader och påbyggnader, anses påverka befintliga bostäder på ett oacceptabelt sätt med försämrade solljusförhållanden, försämrad utsikt och ökad insyn som negativa konsekvenser.

Riksintresset Stockholms innerstad och kulturmiljö

Länsstyrelsen anser att påverkan avseende kulturmiljön är störst på vyn över vattenrummet från Karlbergs slott där de fyra punkthusen i delområdet Rasbranten bryter upp Stadshagsklippan som idag är en grön, brant bergsslänt. Med nuvarande utformning befarar inte Länsstyrelsen att påtaglig skada ska uppstå på riksintresset Stockholms innerstad med Djurgården. Länsstyrelsen framhåller att det är synnerligen viktigt att utformningen av tilläggen inom sjukhusfastigheten Gångaren 12 sker med hänsyn till kulturmiljön, inklusive de gröna kulturhistoriska värdena samt att konsekvenserna av förslaget beskrivs. Miljön inom kvarteret Glaven och Stadshagens IP bör bevaras i största möjliga utsträckning och planförslagets konsekvenser på bevarandevärda parkmiljöer och parkstråk bör beskrivas inför granskning.

Kulturförvaltningen – Stadsmuseet och Kulturnämndens kulturmiljöutskott avstyrker påbyggnaderna av Tjället 8 och Gångaren 13. De föreslagna påbyggnaderna kommer att förvanska dessa kulturhistoriskt särskilt värdefulla byggnader och kulturhistoriska och arkitektoniska värden förloras. Dessa byggnader bör bevaras utan på- eller tillbyggnader på fastigheten och skyddas med q-bestämmelser. De menar också att

nybebyggelsen i Gångaren 12 skall omarbetas så att Psykiatrikliniken kan bevaras. Den synnerligen kulturhistoriskt värdefulla matsalsbyggnaden inom sjukhusområdet, ritad av Ralph Erskine, bör få skyddsbestämmelser. De anser även att breddningen av Hornsbergs Strand och den västra delen av bebyggelsen i Rasbranten inverkar menligt på upplevelsen av Mariedals gård och den obebyggda strandremsan.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet framhåller att alternativet där Lilla hemmet rivs är otänkbart.

Sakägare, intresseföreningar och enskilda anser många att utbyggnadsförslaget för S:t Görans sjukhus, som medför att flera kulturhistoriskt värdefulla byggnader rivs, har stor negativ påverkan på de höga kulturvärdena. Flera påtalar att Lilla hemmet med tillhörande trädgård/park, men även andra kulturhistoriskt intressanta byggnader, exempelvis paviljongerna på idrottsplatsen, ska bevaras och skyddas.

Stads- och landskapsbild – Arkitektur och gestaltning

Kulturförvaltningen – Stadsmuseet anser att stadsdelens dramatiska och karaktäristiska topografi slätas ut genom de nya gatusträckningarna och den omfattande bebyggelsen på berget. De är mycket tveksamma till exploateringen av själva berget och bebyggelsen i sluttningen mot norr och i S:t Göransparken. Den föreslagna byggnaden vid östra torget skulle utgöra en apart del av Igeldammsgatans västra sida och bedöms som olämplig på platsen med sammantaget flera negativa konsekvenser för miljön.

Kulturnämndens kulturmiljöutskott anser att snedställd länga i 8-9 våningar på fastigheten Tjället 8 som sträcker sig från gatan och in på tomten inte är lämplig på platsen. Byggnaden vid den s.k. östra entrén anses också olämplig på platsen

Rådet till skydd för Stockholms skönhet kommenterar det glädjande i att den nya stadsdelens skala och höjder i huvudsak inspirerats från de omkringliggande malmarna samt bestämmelserna om publika bottenvåningar. Dock är påfallande många av husen föreslagna som punkthus vilket rådet ser som ett problem, samtliga bör omprövas. Lägre men längre volymer, med genomarbetade bottenvåningar skapar en intimare rumslighet.

Sakägare, intresseföreningar och enskilda anser många att föreslagen bebyggelse är för hög, tät och placerad så att Stadshagens karaktär går förlorad. Stadshagens karaktär med sina tidstypiska hus i park och stora institutionsbyggnader, riskerar att byggas bort. Mer hänsyn bör tas till befintliga förhållanden genom

lägre och luftigare bebyggelse, så att stadsdelens landskap och gröna karaktär bevaras. Några anser att påbyggnaderna inom Gångaren 13 (Electrolux kvarter) och inom Tjället 8 inte är acceptabla. Någon föreslår att höghuset vid östra entrén istället borde utformas som ett lägre hus längs med gatan.

Parker, grönområden och rekreation inkl idrott

Kungsholmens stadsdelsförvaltning och nämnd anser att Stadshagsparken behöver vara betydligt större för att klara ett förväntat högt besöksstryck och de anser att detta behöver analyseras och åtgärdas i det fortsatta arbetet.

Trafikkontoret anser att tillgängligheten till parker behöver ses över. Det saknas uppgifter om den planerade mängden friyta för de boende i området och ett resonemang kring detta. Fler kvartersparker/lekplatser skulle behövas inom planområdet för att uppnå god standard enligt stadens riktlinje.

Sakägare, intresseföreningar och enskilda anser många att för mycket värdefull park- och naturmark tas i anspråk för ny bebyggelse. Det borde planeras för större, mer tillgängliga och solbelysta parkytor. Flera uppskattar förslaget om en ”grön loop”. Flera anser att Stadshagens idrottsplats ska bevaras som den är, utvecklas och upprustas bl.a. *Korpen Stockholms Motionsförening, Lindhagen FF* och *Mariebergs SK* och många oroas över att möjligheterna att utöva idrott minskar genom förslaget. Senare års utveckling av staden har inneburit att föreningslivet successivt förlorat stora idrottsytor, det behövs mer idrottsytor när staden växer.

Gator och trafik

(SLL) Stockholms läns landsting framhåller att i det fortsatta arbetet behöver gatuflytten (S.t Göransgatan) med dess nya läge, i både höjd- och sidled studeras så att sjukhusets befintliga och framtida verksamhet fungerar.

Trafikkontoret anser att lutningar för gator borde ses över, särskilt Stadshagens Idrottsväg, som inte motsvarar trafikkontorets krav på utformning av en lokal gata med bussfil/angöring.

Exploateringskontoret är tveksam till om Stadshagens Idrottsväg har tillräckligt god standard och om det är möjligt att bygga en genomgående gata till Stadshagsvägen.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet anser att gatan som går genom det centrala torget kan ifrågasättas, den riskerar försvåra användningen som torg. Gatans bredd kan också bli ett problem för att skapa en tät stadsdel, varpå gatubredden bör omprövas.

Sakägare, intresseföreningar och enskilda bedömer flera att det stora antalet bostäder tillsammans med ett mycket större sjukhus kommer att alstra mer trafik än vad som redovisas i planhandlingarna.

Risk

Länsstyrelsen anser att det är rimligt att anta att samhällsriskerna på den norra delen av Essingeleden på Kungsholmen är högre än i den detaljplan som kommunen hänvisar till (Kristineberg 1:10). De anser att inför granskningsskedet behöver detaljplanens påverkan på samhällsriskerna i området samt risker kopplade till sjukhusets verksamhet, transporterna till och från sjukhuset samt behovet av eventuella riskreducerande åtgärder och/eller skyddsavstånd till dessa utredas

Stadsbyggnadskontorets sammanvägda ställningstagande

Kontoret har under framtagandet av samrådshandlingarna arbetat med målsättningen att omvandla Stadshagen till en tätare, mer blandad och upplevelserik stadsdel samt en med övriga staden bättre integrerad stadsdel. Arbetet har bedrivits med hänsyn till nämndens beslut i samband med start-PM om att studera möjligheten att öka exploateringen jämfört med kontorets bedömning om 800 lägenheter samt att en förtätning längs med Igeldammsgatan ska övervägas. I arbetet med att ta fram samrådshandlingar gjordes bedömningen att en förtätning längs Igeldammsgatans västra sida skulle innebära ett allt för stort intrång i Stadshagsklippans naturmark p.g.a. att en exploatering här skulle kräva omfattande sprängning i berget. Det skulle också innebära stora svårigheter att åstadkomma bra boendemiljöer med hänsyn till solljusförhållanden i nordostbranten.

Från de inkomna synpunkterna har intressekonflikter mellan behovet av nya bostäder, sjukhusets behov av utrymme, kulturhistoriska värden, stadsbildsvärden, behovet av idrottsytor, behovet av parker och lektytor samt behovet av skolgård och förskolegårdar kunnat identifieras.

Kontoret bedömer att den övergripande planeringsinriktningen med en omdisponering av idrottsytorna i stadsdelen, där delar av Stadshagens IP "flyttas" till annan plats för att möjliggöra en underjordisk tennishall är riktig. Det möjliggör en utveckling av Stadshagen med fler bostäder och verksamheter och är ur stadsbyggnads- och hållbarhetsperspektiv positivt ur flera aspekter, inte minst utnyttjas centralt beläggen mark med mycket god tillgänglighet till tunnelbana på ett mer effektivt sätt. På så sätt kan

också befintlig tennishall i Kristineberg flyttas till Stadshagen och Kristinebergsparken färdigställas. En av 11-spelsplanerna på Stadshagens IP ska ersättas på annan plats. Stadsbyggnadskontoret har i uppdrag att starta planarbete för en 11-spelplan för fotboll på annan plats. Arbetet planeras att starta kvartal 2 2016.

Mot bakgrund av inkomna synpunkter från bl.a. Stadsmuseet och många andra i samrådsgruppen, så är det kontorets bedömning att miljöerna runt S:t Göransparken, inom kvarteret Glaven inklusive Lilla hemmet samt miljöerna i den östra delen av S:t Görans sjukhus är särskilt bevaransvärda. I avvägningen mellan å ena sidan planens syfte att omvandla Stadshagen till en tätare stadsdel med ett blandat innehåll och å andra sidan de kulturhistoriska värdena i stadsdelen, är det kontorets bedömning att karaktärsdragen i den befintliga stadsbilden i ovan nämnda delar behöver tas tillvara. Stor hänsyn behöver också tas till Ralph Erskines matsalsbyggnad på Gångaren 12 och de tidigare sjuksköterskebostäderna på Tjället 8 av Anders Tengbom som båda med största sannolikhet nu kommer att blåklassas. Övrig befintlig bebyggelse bör kunna prövas mot behovet av nya bostäder, m.m. samt det nya sjukhusets behov av funktionella lokaler.

Ett framträdande karaktärsdrag i Stadshagen är den gröna branten ned mot Karlbergssjön som också utgör fond till bebyggelsen på Stadshagsklippan. Längs ca 250 m av Hornsbergs Strand utgör den dock en otrygg gatu- och promenadsträcka, särskilt under den mörka delen av året och nattetid. I avvägningen mellan att bevara den gröna branten och genom att på en sträcka bebygga branten och åstadkomma en tryggare passage längs Hornsbergs Strand, bedömer kontoret möjligheten att åstadkomma ett sammanhängande och tryggt stråk, samt en bra plats där trappan från Kellgrensgatan landar, väga tyngre. Kontorets bedömning är att den gröna karaktären på Stadshagsklippan kommer att bestå då merparten av park- och naturmarken bevaras och då marken mellan punkthusen på sikt kommer att bli vegetationsbevuxen. Denna del av berget är påverkat och består delvis av utfyllnadsmassor med infarter till bergrum. Den gröna fonden till de karaktäristiska skivhusen på Stadshagsklippan bedöms inte påverkas negativt.

Synpunkter på att den höga byggnaden vid östra entrén är främmande och inte passande i stadsbilden framförs också av många. Mot bakgrund av det tillsammans med kontorets egna analyser efter samrådet är det kontorets bedömning att bebyggelsen här bör omstuderas. Bebyggelsen bör ha en tydligare koppling till torget och en tydlig anpassning till landskapet och omgivande bebyggelse avseende volym.

Gällande de tre punkthusen i den södra delen av Gångaren 13 är det kontorets bedömning att dessa bör omstuderas med hänsyn till konsekvenserna i stadsbilden där siktlinjen längs Warfvinges väg inte beaktats och gatans funktion inte är tillfredsställande. Bebyggelsen bör i placeras i gatu-/fasadliv sett till bebyggelsen längs med Warfvinges väg på andra sidan Kellgrensgatan. Detta i syfte att åstadkomma en väl fungerande gata med ett gaturum i bra proportioner och där siktlinjen mot parken beaktas.

I innerstadsmiljöer där det av flera skäl bör byggas tätt, bl.a. för att åstadkomma en sammanhängande och attraktiv stad, måste marken användas effektivt och bebyggas med relativt hög bebyggelse. Detta ska vägas mot behoven av kvalitativa offentliga ytor som parker och torg men också behoven av tillräckligt stora och funktionella bostads-, skol- och förskolegårdar. Det ska också vägas in att i den täta staden krävs kompromisser och ett samutnyttjande av ytor. Genom utvecklingen av den s.k. ”Gröna Loopen” där befintliga och nya parker i stadsdelen ingår och tillgängliggörs bedöms tillräckligt med parkmark finnas inom Stadshagen. Däremot bedömer kontoret att avvägningen mellan framförallt förskolegårdarnas storlekar, bebyggelsetäthet och bostadsgårdarnas disposition i berörda delar behöver omprövas för att erbjuda bättre lekmöjligheter i direkt anslutning till förskolorna och för att undvika för mycket slitage på de allmänna parkerna. Det finns idag få plana ytor men gott om kuperad parkmark.

Sjukhusets behov av utrymme och sjukhusbebyggelsens struktur, höjd, täthet och förhållande till befintlig stads- och landskapsbild behöver studeras vidare. Även frågor om risk och störningar för kringliggande bostäder kommer att utredas i fortsatt arbete.

Detaljplanen är omfattande och komplex. Merparten av förslaget utgår ifrån att S:t Göransgatan flyttas samt att Kellgrensgatan och Franzéngatan förlängs. Kontoret ser positivt på att detaljplanen har en avgränsning där dessa nya gatusträckningar kan hanteras i ett sammanhang. Av den anledningen samt möjligheten att hantera ”helheten” bedöms det inte som lämpligt att dela in planområdet i flera mindre detaljplaner inför granskning.

Kontoret föreslår att förslaget ändras så att ny bebyggelse inom kvarteret Glaven anpassas till den befintliga karaktären ”hus-i-park” genom att de nya byggnaderna i större utsträckning utgörs av fristående huskroppar och genom en mer varierad volymhantering. Vidare föreslås att blåklassad bebyggelse får skyddsbestämmelser. Erskines matsalsbyggnad på sjukhusområdet bevaras i sin helhet, på- och tillbyggnaden på de tidigare sjuksköterskebostäderna inom Tjället 8 studeras om de behöver anpassas och Lilla Hemmet på Glaven 6 föreslås bevaras.

Den tidigare sjuksköterskeskolan med de tidigare sjuksköterskebostäderna på fastigheten Tjället 8, i korsningen Kellgrensgatan och S:t Göransgatan, kommer sannolikt att blåklassas av Stadsmuseet.

Ny på och tillbyggnad inom fastigheten Tjället 8 enligt samrådsförslaget. I bildens framkant syns byggnaden som sträcker sig in i kvarteret och till vänster påbyggnaden på den befintliga byggnaden som ligger längs med S:t Göransgatan. Med hänsyn till att Stadsmuseet med största sannolikhet kommer att blåklassa bebyggelsen på fastigheten bedömer kontoret att planförslaget i den här delen behöver studeras.

Bild på Lilla hemmet Kv Glaven 6. I samrådsförslaget redovisades 2 st alternativa markanvändningar för fastigheten, ett alternativ där Lilla hemmet rivs för att ge plats åt nya bostäder och ett alternativ där Lilla hemmet bevaras. Kontoret föreslår att Lilla hemmet bevaras.

Förskolegårdarnas storlekar behöver utökas. För Storgårdskvarterets del föreslås att förskolegårdarnas storlekar utökas på bekostnad av bostadsgårdarnas storlek. Den del av innergården som inte utgörs av förskolegård föreslås prövas som gemensamhetsanläggning för de boende i kvarteret. För att utöka förskolegården i centralkvarteret kan delar av bebyggelsen behöva utgå. I västra entrén föreslås förskolegården få ta en större del av gården i anspråk och att takterrasser för de boende utreds som kompensation.

Med hänsyn till S:t Göransgatans funktion för olika trafikslag, att S:t Göransgatan i hela sin längd från Mariebergsgatan till Mariedalsvägen bör upplevas sammanhängande samt till funktionaliteten för S:t Görans sjukhus föreslår kontoret att S:t Göransgatans sektion studeras vidare, särskilt delen längs S:t Görans sjukhus.

Preliminär tidplan

Granskning: kv 1-kv 2 2017

Antagande: kv 3 2017

Laga kraft: kv 3 2017 alt kv 3 2018 vid överklagande.

Genomförande 2017/18 - 2027

Stadsbyggnadskontoret föreslår att stadsbyggnadsnämnden godkänner redovisningen av plansamrådet och uppdrar åt kontoret att ställa ut planförslaget.

SLUT

